Асоциация
за Инсулт
и Афазия

гр. София, бул. Европа, 176
www.stroke.bg
info@stroke.bg
Тел:0879 222393

УКАЗАНИЯ ЗА БЛИЗКИ НА ХОРА С АФАЗИЯ

Как да помогнем на човека да общува с езиковите карти и приложението „Аз общувам“

1. Най-важното накратко

Стъпка 1: Говори бавно, ясно и с кратки изречения.

Стъпка 2: Показвай – после помоли човека да повтори.

Стъпка 3: Дай време за реакция (броиш бавно до 5–10).

Стъпка 4: Похвали всеки успех.

Стъпка 5: Спирай, когато се измори.

Стъпка 6: Приемай посочването на карта като истински отговор.

2. Как да подготвиш обучението

Стъпка 1: Избери тихо място без шум и телевизор.

Стъпка 2: Подреди пред вас само няколко карти (2–6).

Стъпка 3: Ако работите с телефон/таблет – включи звука и отвори приложението предварително.

Стъпка 4: Приготви вода и място за почивка.

3. Как да започнеш с езиковите карти

3.1. Първо запознаване

Стъпка 1: Обясни с кратко изречение:

„Тези картинки ще ти помагат да говориш.“

Стъпка 2: Покажи пример:

Посочи картата за „Искам вода“ и кажи:

„Когато я посочиш, това означава ‘Искам вода’.“

Стъпка 3: Дай на човека да избере 1–2 карти, които са лесни или приятни за него.

3.2. Основни отговори: Да / Не / Не знам

Стъпка 1: Сложи само карти „Да“ и „Не“.

Асоциация
за Инсулт
и Афазия

гр. София, бул. Европа, 176
www.stroke.bg
info@stroke.bg
Тел:0879 222393

Стъпка 2: Задавай много лесни въпроси:

- „Това стол ли е?“
- „Аз мъж ли съм?“
- „Ти жена ли си?“

Стъпка 3: Човекът посочва картата отговор.

Стъпка 4: Когато стане лесно, добави и „Не знам“.

3.3. Контрол на разговора

Иконки/карти: „Не разбирам“, „Повторете“, „По-бавно“, „Покажете ми“, „Напишете“, „Изчакайте“

Упражнение:

Стъпка 1: Говори нарочно бързо.

Стъпка 2: Попитай: „Какво ще ми покажеш сега?“

→ Човекът трябва да посочи „По-бавно“.

Повтори с:

- тих говор → очаквано „Покажете ми“
- сложни думи → „Не разбирам“
- прекъсване → „Изчакайте“

4. Как да учиш човека да описва БОЛКА

4.1. Къде боли?

Стъпка 1: Постави карта „Боли ме“.

Стъпка 2: Постави 3–4 карти с части на тялото.

Стъпка 3: Попитай: „Къде те боли?“

→ Човекът комбинира „Боли ме“ + място.

4.2. Колко боли?

Стъпка 1: Използвай скала с лица или числа.

Стъпка 2: Попитай: „Колко те боли?“

Стъпка 3: Човекът избира лице/число.

Асоциация
за Инсулт
и Афазия

гр. София, бул. Европа, 176
www.stroke.bg
info@stroke.bg
Тел:0879 222393

4.3. Как боли?

Карти: остра, тъпа, пареща, пулсираща, постоянна, пристъпна

Стъпка 1: Покажи 2–3 карти.

Стъпка 2: Попитай: „Как те боли?“

Стъпка 3: Човекът избира една.

5. Как да учиш човека да казва СИМПТОМИ

Стъпка 1: Показвай групи от 3–4 симптома (напр. задух, сърцебиене, виене на свят, гадене).

Стъпка 2: Попитай: „Имаш ли това?“

→ Човекът отговаря с „Да“ или „Не“.

Стъпка 3: Ако става по-лесно, разшири групата.

Стъпка 4: Направи „лично табло“ – 6–8 симптома, които са най-чести при него.

6. Как да използвате приложението „Аз общувам“

6.1. Първи стъпки

Стъпка 1: Отвори приложението вместо него.

Стъпка 2: Покажи как се сменят страниците (с прелистване наляво/надясно).

Стъпка 3: Натисни една икона, за да чуе гласа.

Стъпка 4: Помоли човека да натисне същата икона сам.

6.2. Ежедневна практика (3–5 мин.)

Стъпка 1: Отвори „Емоции“.

→ Човекът избира как се чувства.

Стъпка 2: Отвори „Симптоми“.

→ Човекът избира дали има оплаквания.

6.3. Подготовка за лекар

Стъпка 1: В деня преди прегледа преминете през основните категории.

Асоциация
за Инсулт
и Афазия

гр. София, бул. Европа, 176
www.stroke.bg
info@stroke.bg
Тел:0879 222393

Стъпка 2: Нека човекът избере:

- симптоми
- болки
- алергии
- лекарства

Стъпка 3: Добавете ги в „любими“ (ако приложението го позволява).

7. Как да говориш с човека по време на обучение

Стъпка 1: Говори бавно и ясно.

Стъпка 2: Давай само по една инструкция.

Стъпка 3: Изчакай 5–10 секунди.

Стъпка 4: Повтори при нужда.

Стъпка 5: Похвали, дори малкия успех:

„Браво! Намери картата за главоболие!“

8. Какво да НЕ правиш

-Не отговаряй вместо човека.

-Не се ядосвай и не повишавай тон.

-Не бързай да помагаш без да изчакаш.

- Не подавай твърде много карти наведнъж.

-Не настоявай да говори устно, ако го изморява.

9. Кратка ежедневна програма (проста и практична)

Сутрин (5 мин.)

Стъпка 1: „Как се чувстваш?“ → човекът избира карта/икона

Стъпка 2: „Имаш ли болка?“ → човекът избира карта

Стъпка 3: Похвала и почивка

Следобед (5–10 мин.)

Асоциация
за Инсулт
и Афазия

гр. София, бул. Европа, 176
www.stroke.bg
info@stroke.bg
Тел:0879 222393

Стъпка 1: 3–4 упражнения с карти (Да/Не, контрол на разговора, болка).

Стъпка 2: Почивка при нужда.

Стъпка 3: Похвала.

10. Кога да се обадиш на лекар или логопед

Стъпка 1: Свържи се с лекар при:**

- внезапно влошаване,
- нова слабост в ръка/крак,
- нова силна болка,
- силно объркване,
- трудност да използва карти/икони, ако преди е можел.

Стъпка 2: Потърси логопед, ако не знаеш как да продължиш обучението.

Запомнете:

Не е нужно да бъдеш перфектен. Нужно е да бъдеш търпелив.

С твоята подкрепа човекът може да общува по-спокойно и уверено.

Ти си огромна част от възстановяването.